

יבמות דף נז

(המשך מעמוד הקודם)

א"ר אלעזר א"ר אושעיא: ישנו נידון דומה לנידון הקודם, שגם בו יש מחלוקת בין רבי מאיר מצד אחד ורבי אלעזר ורבי שמעון מצד שני.

פצוע דכא (= שנפצעו הביצים שלו) אסור להתחתן עם בת ישראל. ואם כהן פצוע דכא קידש בת ישראל הרי היא משתמרת לביאה הפסולה מדאורייתא. ולכן לדעת רבי מאיר הסובר במשנה שבהן שקידש גרושה אוכלת בתרומה (כשהגיע זמן כניסתה לחופה ולא נישאה) הוא הדין כאן תאכל, אבל לדעת רבי אלעזר ורבי שמעון החולקים הוא הדין כאן לא תאכל.

ממאי: הגמרא דוחה. רבי אלעזר ורבי שמעון מתירים דוקא לגרושה שהתארסה לכהן לאכול בתרומה, משום שהכהן מאכיל בתרומה באישה אחרת דהיינו אם יתחתן עם אישה שאינה גרושה, ולכן אפילו שזו גרושה אך כיון שעדיין לא בעל אותה לא עשאה חללה ומאכילה בתרומה. אבל כאן שהכהן פצוע דכא אסור להתחתן בכל הנשים בעולם, אם כן לא יאכיל את ארוסתו בתרומה?

בבת גרים: וסובר רבי אושעיא ש'בת גרים' לא נחשבת ל'קהל', ופצוע דכא אסור לבוא רק בקהל (= "לא יבא פצוע דכה ויכרות שפכה בקהל יהוה"), ואם כן הכהן הזה יכול להאכיל גירות בתחומה ולכן יאכיל גם את בת ישראל המאורסת לו.

והוא מביעיא בעי לה: הגמרא דוחה. שהרי רבי אושעיא בעצמו מסתפק בדבר: האם קהל גרים נחשב לקהל או לא, ואם כן לא יתכן שהוא בעצמו יסביר את המחלוקת על פי זה.

– **איתמר:** שני תירוצים לקושיא הנ"ל הרי פצוע דבא לא מאכיל תרומה בשום אישה?

(המשך בדף הבא ↓)

אביי: כהן הנשוי לאישה ונעשה פצוע דכא, אם לא יבעול אותה מכאן ואילך היא ממשיכה לאכול בתרומה (אבל אם יבוא עליה יעשה אותה חללה ויפסול אותה מלאכול בתרומה).

רבא: כהן פצוע דכא מאכיל תרומה את עבדיו ושפחותיו הכנעניים.

ואביי שכבר אכלה לא אמרין: כי אם כן גם בת ישראל שהיתה נשואה לכהן ומת הכהן תמשיך לאכול בתרומה? **אבל רבא דוחה:** כהן שמת פקע קנינו באשתו הישראלית, מה שאין כן אשת כהן שנעשה פצוע דכא ממשיכה להיות אשתו (ואם אינו בועל אותה היא ממשיכה לאכול בתרומה משום שכבר אכלה קודם לכן, אבל אין ראיה לארוסת פצוע דכא שתאכל בתחילה).

לסוף אתא גברא רבא אחרינא: ושאל את רבי אושעיא שאלה אחרת והוא כן ענה לו. שאל רבי יהודה את רבי אושעיא לפשר הדבר.

למאן: הגמרא מנסה לענות תשובה על השאלה ששאל רבי יוחנן את רבי אושעיא. ומבררת לפי איזו דעה נשאלה השאלה כדלהלן:

נחלקו רבי יהודה ורבי יוסי האם בת גר נחשבת לחללה הפסולה לכהונה או שבתו כשרה לכהונה.

עוד נחלקו האם קהל גרים נקרא 'קהל' או לא. אם הוא נקרא קהל אסור לפצוע דכא להתחתן עם גיורת, אך אם אינו נקרא קהל מותר לו (כי 'לא יבוא פצוע דכא... בקהל' ה').

הגמרא לקמן (דף עו) מסתפקת האם כהן פצוע דכא נשאר בקדושת כהן או לא (-הספק רק לגבי האם מותר לו לישא גיורת או שפחה משוחררת).

לדעת רבי יהודה בכל צד של הספק אסור לאשתו של כהן פצוע דכא לאכול בתרומה. אם הוא נשאר בקדושתו - אם כן אסור לו להתחתן איתה, שהרי לדעתו בת גר היא כבת חלל הפסולה לכהונה, ואם כן עשה אותה חללה בביאתו הפסולה מתרומה. ואם הוא לא נשאר בקדושתו ומותר להתחתן איתה - אבל הרי הוא פצע דכא ולדעת רבי יהודה קהל גרים נקרא קהל והוא אסור לבוא בקהל, וממילא שוב היא פסולה לו ועשאה חללה.

ואילו לדעת רבי יוסי בכל צד היא מותרת בתרומה. כי אם הוא נשאר בקדושתו - עדיין מותר לו להתחתן איתה, שהרי לדעתו בת גרים (אפילו ששני הוריה גרים) כשרה לכהונה. ואם הוא לא נשאר בקדושתו - מותר לו להתחתן איתה אפילו שהוא פצוע דבא כי לדעתו קהל גרים לא נקרא קהל (והוא אסור לבוא רק בקהל).

אלא שאלת רבי יוחנן היתה אליבא דרבי אליעזר בן יעקב הסובר שאמנם בת גרים ששני הוריה גרים פסולה לכהונה, אבל אם אחד מההורים ישראלי כשרה לכהונה. תנא זה סובר שקהל גרים לא נקרא קהל. הספק הוא: האם בת זו שאחד מהוריה ישראלי התווספה לה רק כשרות לכהונה, אך נשארה בהגדרה של קהל גרים (שאיננו קהל) ואם כן היא מותרת לכהן פצוע דבא. או שהתווספה לה גם קדושה והיא נקראת 'קהל' האסורה לפצוע דבא?

וכהן כי יקנה נפש: המילה 'נפש' מיותרת.

יש חופה לפסולות: כהן שהכניס לחופה גרושה בת כהן, ללא שקדמו לכך קידושין וללא שבא עליה לאחר מכן – האם נפסלה בכך מלאכול בתרומה (שהיתה אוכלת מכח בית אביה)?

לדעת רב לכולי עלמא פסולה מתרומה (אפילו לרבי אלעזר ורבי שמעון הסוברים שבקידושין בלבד אוכלת בתרומה, כי חופה חמורה יותר שהיא הכנסה לקראת הביאה). ואילו לדעת שמואל לכולי עלמא אוכלת בתרומה (ואפילו לרבי מאיר הסובר שבקידושין בלבד לא אוכלת, כי חופה בלבד גרועה יותר משום שלא קדמו לה קידושין).

ומודה לי אבא: רב מודה בקטנה פחותה מבת שלוש, שמכיון שאין ביאתה ביאה גם החופה שלה אינה נחשבת לחופה, כי כאמור כל עניינה של החופה היא ההכנה לביאה.

ומטמאה את בועלה: אם היא נידה, שאם ישכב על עשר מצעות הוא יטמא את כולם בטומאת בגד של זב – 'ראשון לטומאה' לטמא אוכלים ומשקים ולא אדם וכלים.

בא עליה אחד מכל הפסולים: כגון נתין או ממזר שבא על קטנה שהיא בת כהן – פסל אותה מלאכול בתרומת בית אביה.